

The Holy See

ПОСЛАННЯ

ЙОГО СВЯТОСТІ

ПАПИ ФРАНЦИСКА

на

LVI ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ МИРУ

1 СІЧНЯ 2023

Ніхто не може врятуватися наодинці. Наново розпочати від Covid-19, щоб разом прокладати стежки миру

«А про часи та пори не маєте, брати, потреби, щоб до вас писати. Самі бо знаєте, що день Господній прийде, як злодій уночі» (1 Сол 5,1-2).

1. Цими словами святий апостол Павло заохочував солунську громаду, щоби вона в очікуванні на зустріч з Господом залишалася стійкою, твердо стоячи ногами та серцем на землі, здатною до уважного погляду на дійсність і на події історії. Отож, навіть якщо події в нашому житті здаються настільки трагічними, що відчуваємося затиснутими в темному та важкому тунелі несправедливості та страждання, ми покликані зберігати серце відкритим на надію, уповаючи на Бога, Який присутній поруч, супроводжує нас Своєю лагідністю, підтримує нас серед труднощів і, насамперед, спрямовує нашу подорож. Тому святий Павло постійно закликає громаду чувати, шукаючи добро, справедливості та істину: «Не спімо, отже, як інші, а чуваймо та будьмо тверезі!» (1 Сол 5,6). Це заохочення бути бадьорими, не закриватися в страхіві, в болі чи у зневірі, не піддаватися розсіяності, не знеохочуватися, але бути натомість як ранкова сторожа, здатними чувати та зустріти перші промені світанку, особливо, в найтемніші години.

2. Covid-19 занурив нас у п'ятьмі ночі, дестабілізувавши наше звичайне життя, перевернувши з ніг на голову наші плани та наші звички, порушуючи зовнішній спокій також і найбільш привілейованих суспільств, породжуючи дезорієнтацію і страждання, спричинивши смерть багатьох наших братів і сестер.

Коли ми потрапили у вир несподіваних викликів, в ситуацію, яка не була повністю зрозумілою також і з наукової точки зору, світ охорони здоров'я мобілізувався, щоби полегшувати страждання багатьох людей і шукати потрібні ліки; мобілізувалася і політична влада, що мусіла впроваджувати значущі заходи в тому, що стосувалося організації та управління надзвичайною ситуацією.

Разом із фізичними симптомами, Covid-19 спричинив, разом з довгостроковими наслідками, загальне невдоволення, що накопичилося в серцях багатьох людей і сімей з помітними наслідками, підживлюваними тривалими періодами ізоляції та різними обмеженнями свободи.

Крім того, не можемо забувати про те, як пандемія уразила деякі відкриті нерви соціального та економічного устрою, вивівши на яв протиріччя та нерівність. Вона підважила безпеку працевлаштування багатьох людей та обтяжила дедалі більше поширену в наших суспільствах самотність, зокрема найслабших і вбогих. Згадаймо, наприклад, мільйони неформальних робітників у багатьох частинах світу, що залишилися без роботи та без будь-якої підтримки під час всього періоду карантинних обмежень.

Окремі особи та суспільства рідко чинять поступ у ситуаціях, які породжують таке почуття зневіри й гіркоти: воно, в дійсності, послаблює зусилля, спрямовані на підтримку миру, та провокує суспільні конфлікти, фрустрацію та різного роду насильство. В цьому сенсі пандемія, як здається, потрясла також найбільш мирні терени нашого світу, вивівши на яв безліч форм крихкості.

3. По трьох роках настала пора присвятити час на те, щоби перевірити себе, вчитися, зростати й перемінюватись як окремі особи та як спільнота; настав привілейований час, аби приготуватися до «Господнього дня». Я вже неодноразово повторював, що із кризи ніколи не виходимо такими самими: виходимо або кращими, або гіршими. Сьогодні ми покликані запитувати себе: чого ми навчилися від цієї ситуації пандемії? На які нові стежки ми повинні ступити, щоби облишити кайдани наших старих звичок, щоби бути краще приготованими, щоб наважитися на щось нове? Які знаки життя та надії можемо розгледіти, щоби прямувати вперед і старатися зробити кращим наш світ?

Без сумніву, особисто доторкнувшись до крихкості, яка є характерною рисою людської дійсності та нашого особистого життя, можемо сказати, що найбільшим уроком, який нам залишив у спадок Covid-19, є усвідомлення того, що ми потребуємо одні одних, що нашим

найбільшим, хоча й найуразливішим, скарбом є людське братерство, яке ґрунтується на спільному Божому синівстві, і що ніхто не може врятуватися наодинці. А тому нагальним є шукати та разом просувати універсальні цінності, які накреслюють шлях цього людського братерства. Ми також навчилися, що уповання, яке покладалося на прогрес, технології та результати глобалізації, не лише було надмірним, але й перетворилося в індивідуалістичну та ідолопоклонницьку інтоксикацію, компрометуючи бажану гарантію справедливості, злагоди та миру. В нашому світі, що мчить на великій швидкості, дуже часто поширені проблеми незбалансованості, несправедливість, бідність та прояви маргіналізації підживлюють недомагання та конфлікти, породжують насильство, а навіть і війни.

В той час, як пандемія, з одного боку, показала все це, з іншого боку, ми мали можливість зробити позитивні відкриття: благодотворне повернення до смирення; перегляд деяких споживацьких претензій; оновлене почуття солідарності, яке заохочує нас виходити з егоїзму, щоби відкритися на страждання інших і на їхні потреби; як також зусилля багатьох людей, в певних випадках дійсно геройські, які повністю викладалися задля того, щоби всі могли якнайкраще пережити драму надзвичайної ситуації.

З цього досвіду вийшло ще сильніше усвідомлення, яке заохочує всіх, народи та нації, наново поставити у центрі слово «разом». У дійсності, саме разом, у братерстві та солідарності ми будемо мир, гарантуємо справедливість, долаємо найболючіші моменти. Найефективнішими відповідями на пандемію виявилися насправді ті, які побачили згуртованими суспільні групи, громадські та приватні інституції й міжнародні організації, щоби відповісти на виклик, відклавши вбік часткові інтереси. Лише той мир, який народжується із братерської та безкорисливої любові, може допомогти нам долати особисті, суспільні та світові кризи.

4. Водночас, у той момент, коли ми відважилися надіятися на те, що найгірше з пандемійної ночі Covid-19 вже позаду, нове жахливе лихо спало на людство. Ми стали свідками піднесення іншого бича: ще однієї війни, яку частково можна порівняти з Covid-19, однак, керують нею людські рішення, на яких лежить провина. Війна в Україні пожинає невинні жертви та поширює непевність, не лише для тих, кого вона безпосередньо торкнулася, але й для тих, хто на відстані тисяч кілометрів потерпають від її побічних наслідків, вистачить згадати про проблеми з зерном чи про ціни на пальне.

Без сумніву, що не такої постковідної ери ми сподівалися чи чекали. В дійсності, ця війна, разом з іншими конфліктами по всій планеті, є поразкою для всього людства, а не лише для безпосередньо втягнених сторін. В той час як від Covid-19 було знайдено щеплення, від війни ще не знайдено адекватних препаратів. Напевно, вірус війни важче здолати, ніж ті віруси, що вражають людський організм, бо він не походить ззовні, але зсередини людського серця, зіпсованого гріхом (*пор.* Мк, 7,17-23).

5. Що, отже, від нас вимагається? Насамперед, дозволити, щоби надзвичайна ситуація, яку ми пережили, змінила нас, щоби через цей історичний момент Бог перетворив наші звичні критерії розуміння світу й дійсності. Ми не можемо думати лише про те, щоби зберегти простір наших особистих чи національних інтересів, але повинні думати в світлі спільного блага, сприймаючи спільноту як «ми», що є відкритим на загальне братерство. Ми не можемо дбати лише про захист себе самих, прийшов час, аби всі докладали зусилля для оздоровлення нашого суспільства та нашої планети, закладаючи підвалини для справедливішого та мирного світу, з усією серйозністю залученого у шукання добра, яке насправді має бути спільним.

Щоб здійснити це та у кращий спосіб жити після надзвичайної ситуації Covid-19 неможливо ігнорувати основоположний факт: численні моральні, суспільні, політичні та економічні кризи, які ми переживаємо, – всі взаємопов'язані, і ті, які ми розглядаємо як окремі проблеми, насправді, є причиною або наслідком одні одних. Отож, ми покликані з відповідальністю та співчуттям виходити назустріч викликам нашого часу. Ми повинні переглянути тему гарантування всім доступу до системи охорони здоров'я; підтримувати дії на користь миру, щоби покласти край конфліктам і війнам, які не перестають спричиняти жертви і бідність; в конкретний спосіб піклуватися про наш спільний дім та впроваджувати зрозумілі та ефективні засоби для того, щоби відповідати на виклик зміни клімату; перемогти вірус нерівності й гарантувати всім їжу і гідну працю, підтримуючи тих, хто не має навіть мінімального заробітку та перебуває у великих труднощах. Обурливе становище голодуючих народів ранило нас. Ми потребуємо розвинути, ведучи належну політику, прийняття та інтегрування мігрантів і тих, хто живе немов непотріб у наших суспільствах. Лише великодушно відповідаючи на ці ситуації з альтруїстським прагненням, натхненим безмежною і милосердною любов'ю Бога, зможемо побудувати новий світ і зробити внесок у будівництво Божого царства, що є царством любові, справедливості та миру.

Ділячись з вами цими роздумами, складаю побажання, щоби в новому році ми змогли прямувати разом, цінуючи те, чого історія може нас навчити. Складаю найкращі побажання главам держав і урядів, очільникам міжнародних організацій, провідникам різних релігій. Всім людям доброї волі бажаю день за днем як ремісники миру будувати добрий рік! Нехай же Непорочна Марія, Мати Ісуса та Цариця миру, заступається за нас і за цілий світ.

Дано у Ватикані, 8 грудня 2022

Франциск